

TAMMI

JOLLE

ARI VIRTANEN

IL DOGE

ARI VIRTANEN

JOLLE

IL DOGE

TAMMI

HELSINKI

Kirjailija kiittää Tietokirjailijat ry:tä tuesta kirjan kirjoittamiseen.

Ensimmäinen painos

© Ari Virtanen ja Tammi 2025

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-6447-9

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@tammi.fi

SISÄLLYS

LUKU 1

Venetsian päällikkö 7

LUKU 2

Uskomaton hattutemppu 23

LUKU 3

Vihreän kentän lapsitähti 36

LUKU 4

Pakko näyttää epäilijöille 50

LUKU 5

Nuoruuden vimma 70

LUKU 6

Unelma murenee 84

LUKU 7

Leverkusenin kädenojennus 96

LUKU 8

Läksytys Aalenissa 110

LUKU 9

Disco-Jolle 119

LUKU 10

Jääkylmää verta suonissa 132

LUKU 11

Tarina alkaa yhdestä askeleesta 149

LUKU 12

Sukupolvien unelma 165

LUKU 13

Luottomies pelastaa uran 177

LUKU 14

Elämän ja kuoleman ottelu 195

LUKU 15

Mustanmeren ponnahduslauta 208

LUKU 16

Satu Venetsiasta 227

LUKU 17

Unelma toteutuu kanaalissa 247

LUKU 18

Haavoittuvainen mies 258

LUKU 19

Koskematon Il Doge 265

LUKU 20

Sisilian leijona 280

Joel Pohjanpalon
ammattilaisuran ottelut ja maalit 309

Kiitokset 311

Lähteet 313

Henkilöhakemisto 315

LUKU 1

VENETSIAN PÄÄLLIKKÖ

Joel ”Jolle” Pohjanpalo kävelee Venezia FC:n pelaajista ensimmäisenä kentälle kädessään seuran viiri. Vaalea iso suomalainen erottuu joukosta.

Viiri kädessä kertoo vastuusta. Jolle on venetsialaisseuran ykköshyökkääjä ja seuran historian ensimmäinen ulkomainen kapteeni. Samalla hän on myös ensimmäinen suomalaispelaaja, joka on ylipäätään nimitetty kapteeniksi Italian pääsarjan Serie A:n joukkueeseen kauden alussa. Kahden ja puolen vuoden aikana hän on ehtinyt saada venetsialaisseuran kannattajilta lempinimen Il Doge, päällikkö.

Sana doge juontaa juurensa latinan sanasta dux, joka tarkoittaa johtajaa. Doge oli hallitsijan arvonimi Venetsian tasavallassa. Doget olivat Venetsian hallitsijoita vuodesta 697 vuoteen 1797, kunnes viimeinen Doge, Ludovico Manin, menetti valtansa Ranskan armeijan valloitettua kenraali Napoleon Bonaparten johdolla Pohjois-Italian ja hajotettua Venetsian tasavallan.

Doget olivat venetsialaisten vaaleilla valitsemia hallitsijoita, ja on jotenkin nykyajalle kuvaavaa, että tämän päivän Doge on jalkapalloilija, jonka venetsialaiset jalkapallofanit ovat äänillään otteluissa ja kommentteillaan sosiaalisessa mediassa valinneet hallitsijakseen. Lempinimeä Il Doge ei kuka

tahansa pelaaja saisi, eikä lempinimeä ylipäättään. Sellainen täytyy ansaita, ja sellainen annetaan vain hyvin arvostetulle pelaajalle.

Jolle on kahden ja puolen vuoden aikana luonut erityislaatuisten yhteyden seuran kannattajiin ja hän on yhtään liioittelematta hyvin rakastettu pelaaja kaupungissa. Venetsialaisiin on tehnyt suuren vaikutuksen, miten suomalainen on ottanut kaupungin omakseen. Hän oli vuosikausiin ensimmäinen pelaaja, joka muutti asumaan Venetsian saarelle sen sijaan, että asuisi Mestressä, Venetsian kaupungin mantereen puoleisessa taajamassa.

Jollen tytär syntyi Venetsian saarella San Giovanni e Paolon sairaalassa. Symbolisesti sillä oli suuri merkitys kaupungissa, jonka väkiluku on vähentynyt vuodesta toiseen ja jossa kaupunkiaktivistit ovat vaatineet kaupungin johdolta toimenpiteitä suunnan kääntämiseksi. Vuoden 2025 alussa historiallisessa saarikaupungissa asui enää 51 000 ihmistä ja koko Venetsian alueella 250 000 ihmistä.

Venetsialaisten harmiksi ja suruksi saarikaupunki on nykyään ennemmin ympäri vuoden auki oleva ulkoilmamuseo kuin kaupunki, johon he syntyivät. Venetsialainen taiteilija Ludovico De Luigi kiteytti dilemman *I Love Venice* -dokumentissa sanomalla seuraavasti: ”Venetsia kamppailee jatkuvasti niiden elementtien tunkeutumista vastaan, joilla ei ole mitään tekemistä venetsialaisen kulttuurin kanssa. Nykytilanne ei ole sellainen kuin nuoruudessani. Siihen aikaan Venetsia koettiin. Nykyään sitä ei enää koeta, vaan sitä vain valokuvataan.”

Jolle on ottanut kaupungin omakseen. Hän kävelee kaupunkilaisten keskuudessa perheensä kanssa kuin kuka tahansa heistä, käy jokaisen työpäivän aamuna hakemassa kahvin

samasta Caffè Dei Frari -kahvilasta matkallaan autotallille ja vapaapäivinä hän on saattanut nauttia Spritz-drinkin San Marcon aukiolla. Arkipäiväiset teot ovat kertoneet siitä, että hän on venetsialaistunut, mikä on saanut alkuperäiset venetsialaiset ihastumaan entistä enemmän ”suomalaiseen pommittajaan”.

Joukkuekaverit ovat ottaneet opiksi. Jollen esimerkin innoittamana jotkin Venezian pelaajat muuttivat myös asumaan saarelle.

Stadionin kannattajat Il Doge on hurmannut esimerkiksi juomalla kentän laidalla olutta fanien kanssa sen jälkeen, kun hän on tehnyt maaleja. Hän on yksi venetsialaisista ja joukkueen symboli.

Sunnuntaina 8. joulukuuta 2024 Jollen on taas piiskattava esimerkillään joukkuetta kentällä. Ottelussa on tavallaan pakkovoiton paikka tai ainakaan hävitä ei saa. Italian jalkapallon pääsarjan Serie A:n kotiottelussa vastassa on Como.

Ottelu on kuva italialaisen jalkapallon nykytodellisuudesta. Otteluita pelataan edelleen kaupunkien ja kuntien omistamilla vanhoilla stadioneilla, vaikka seurojen omistajina on amerikkalaisia miljonäärejä ja aasialaisia miljardöörejä. Ulkomaiset sijoittajat näkevät Italian jalkapallossa käyttämättömää potentiaalia. Venezian omistajiin kuuluu yhdysvaltalaisia miljonäärejä ja musiikin supertähti Drake. Comon omistajat, indonesialaiset veljekset Robert Budi Hartono ja Michael Hartono, ovat rikkaimmat jalkapalloseurojen omistajat Italiassa. Vuonna 2024 talouslehti *Forbes* kertoi veljesten yhteenlasketun omaisuuden olevan arvoltaan noin 50 miljardia dollaria.

Como on Venezian tavoin sarjanousija, joka kamppailee samasta tavoitteesta kuin Venezia eli säilymisestä sarjassa.

Ennen ottelua Venezia on sarjan viimeisenä ja Como kolmanneksi viimeisenä.

Venezian stadionia mäiskii armoton myrskysää, ja kaikki irrallaan olevat esineet lentävät tuulen mukana. Ennen ottelua joukkueiden pelaajat kättelevät toisiaan. Jollen lisäksi vain kaksi venetsialaisjoukkueen pelaajaa on pukeutunut lyhyt-hihaisiin pelipaitoihin. Muilla on pitkät hihat, ja suurimmalla osalla pelaajista hanskat käsissään. Venezian joukkuekuva otettaessa kotijoukkueen vaihtopenkiltä lentää roskaämpäri tuulen mukana kentälle. Olosuhteet ovat kentällä haastavat ja katsomoissa kurjat. Vain pääkatsomo on katettu, mutta kovassa tuulessa kukaan ei poistu stadionilta kuivin jaloin.

Kahdentoistatuhannen katsojan stadion, Stadio Pier Luigi Penzo, on ulkopuolisen vierailijan mielestä viehättävällä tavalla vanhanaikainen, mutta seuran työntekijöiden ja pelaajien mielestä todennäköisesti vain yksinkertaisesti hankalan vanhanaikainen. Tiloja stadionin sisällä on todella vähän ja käyttävät ovat ahtaita.

Jäätävän kostea ilma tunkeutuu luihin ja ytimiin. Tästä on jalkapalloromantiikka kaukana. Venetsialaisille kylmyys on nyt pieni murhe, mutta joukkueen jämähtäminen sarjan jumboksi valtava harmin aihe. Tässä tilanteessa jokainen maali on kuin pieni voitto. Myrskyn takia vain uskollisimmat katsojat ovat tulleet paikalle ja yrittävät suojautua sateelta sadeviitoilla ja sateenvarjoilla. Vartin jälkeen Venezian vähälukuisen yleisö huutaa maalin merkiksi. Venezian vaihtopenkin vierestä kentän tasolta katsottuna ei edes näe, kuka maalin on tehnyt. Mutta huudoista se selviää.

Jolle on tehnyt kauden viidennen maalinsa. Hän on juossut maalille kun joukkuekaveri on laukonut kohti maalia, ja pallo on osunut suomalaishyökkääjän kantapäähän ja

muuttanut siitä suuntaa ohi maalivahdin. Se ei ollut kaunis maali vaan pikemminkin hieman koominen. Maalin synty-tavalla tuskin kuitenkaan on merkitystä Jollelle, joukkueelle tai kannattajille.

Edellisellä kaudella Jolle on voittanut Serie B:n maali-kuninkuuden 22 maalilla, mutta maalinteko pääsarjan jumbo-joukkueessa ei ole ollut yhtä helppoa kuin toisen sarjatason kärkijoukkueessa.

”Jo-el!” ottelun kuuluttaja huutaa kaiuttimien välityksellä.

”Poh-jan-pa-lo!” yleisö vastaa kuorona, ja vuoropuhelu toistuu kolme kertaa.

Toisen puoliajan alussa Como nousee tasoihin kummalli-sella omalla maalilla, kun Venezian puolustajan Antonio Candelan purkuyritys epäonnistuu ja keskityspallo päättyy omaan maaliin. Ja pian Como siirtyy johtoon. On hyvin ta-vallinen tarina tällä kaudella, että Venezia hukkaa hyvän alkunsa ottelussa.

Venezian vaihtopenkillä tunteet käyvät kuumana, ja sieltä huudellaan erotuomarille. Erotuomari reagoi huuteluun ja kääntyy kohti kotijoukkueen vaihtopenkkiä. Sitten hän osoit-taa punaista korttia vaihtopenkin viereisessä VIP-katsomos-sa istuvalle miehelle. Ilmeisesti erotuomari luulee katsojaa joukkueen taustahenkilöksi, kun katsojalla on samanlaiselta näyttävä musta toppatakki kuin seuran työntekijöillä. Mies nousee seisomaan ja yrittää protestoida hämmästyneenä mutta poistuu lopulta kuuliaisesti stadionin sisälle. Se huvit-taa suuresti muita vieressä istuvia katsojia.

Venezia nousee tasoihin, kun tuuli painaa Gaetano Oris-tanion kulmapotkun suoraan maaliin. Se on yllättävyydes-sään täydellinen viimeinen maali kaoottiselle kamppailulle kaatosateessa. Kotijoukkue käy lopulta lähellä 3–2-voittoa,

mutta mahdollinen voittomaali hylätään videotuomarien päätöksellä, koska Jollen pohkeesta puolet on paitsion puolella. 2–2-tasapeli on suuri pettymys etenkin Venezialle.

Ottelun päättymisen jälkeen pelaajien ystävät ja perheet odottavat pelaajia stadionin VIP-tilassa. Huoneen ruokatarjottimilla on enää murusia. Ottelun aikana on ollut tarjolla paikallisia herkkuja: muun muassa pikkupizzoja, focaccialeipää, Asiago- ja Pecorino-juustoja, Porchetta- ja Prosciutto-kinkkuja ja juomaksi Prosecco-kuohuviiniä ja seuran sponsori-brändin Cynar Spritzin drinkkejä ja totta kai espressokahvia.

Noin puoli tuntia ottelun päättymisen jälkeen Jolle saapuu tilaan. Hän on vaihtanut likomärät pelivarusteet kuiviin vaatteisiin. Tavallisesti hyvin huolitellusti ja tyylikkäästi pukeutuvalla Jollella on nyt yllään eräänlainen futaaajan uni-vormu: verryttelyhousut, huppari, toppatakki ja lenkkarit. Pelin jälkeen funktionaalisuus voittaa tyylin.

Jolle saa lapsensa Catharina-vaimoltaan omaan syliinsä ja suukottelee tätä. Hetken päästä Penelope-tytär alkaa itkeä. Jolle antaa lapsen takaisin vaimolleen. Lapsi taitaa olla kovin väsynyt. Jolle nappaa perheen tavarat kantoon ja työntää lastenrattaita pitkin stadionin pelaajakäytävää kohti uloskäyntiä.

Kävelemme stadionin vieressä olevan pienen kanaalin äärelle laiturille, jonne Jolle on tilannut venetaksin. Tämä on yksi venetsialaisseuran erikoisuuksista. Stadionille voi saapua ja poistua sieltä vesiteitse. Monet fanit tulevat julkisen liikenteen venebusseilla, vaporetoilla, stadionille, joka sijaitsee Venetsian saarikaupungin itäisimmän saaren Sant'Elenan kärjessä. Kävelymatka kaupungin toisella puolella sijaitsevalta juna-asemalta stadionille olisi tunti ja vartti.

Venetaksia ei näy heti, ja Catharina menee Penelopen kanssa stadionin pääsisäänkäynnin suojaan odottamaan.

Laiturilla on tilaisuus kysyä Jollelta, saako hän pitää maalin-sa. Kysymys hämmentää Jollea.

”Minkä maalin?”

”Sen minkä teit.”

”Miten niin?”

Jolle kuulee ottelun jälkeen julkaistusta uutisesta, jonka mukaan Italian liiga on merkinnyt ensimmäisen maalin italialaispelaaja Hans Nicolussi Caviglialle. Sen maalin, joka aluksi merkittiin Jollelle. Maalitilanteessa Nicolussi Caviglia laukoi rangaistusalueen rajalta kohti maalia, laukaus muutti suuntaa Jollen kantapäästä ja kääntyi maalin toiseen kulmaan ohi Comon maalivahdin. Se vaikutti ilmiselvästi Jollen maalilta. Mutta Italian liigalla on tällaiseen tilanteeseen erikoinen sääntö. Maali merkitään laukojalle, jos alkuperäinen laukaus oli menossa kohti maalia.

Jollen ilme vakavoituu, kun hän kuulee ehkä menettävän-sä maalinsa toiselle pelaajalle.

”Kyllä se kuuluu minulle. Käyn tuolla.” Hän poistuu laiturilta takaisin stadionin sisälle.

Venetaksi saapuu kymmenen minuutin päästä laiturille. Jolle auttaa ensin vaimonsa alas laiturilta veneeseen, ojentaa sitten kevyet lastenrattaat kuskille ja astuu itse sen jälkeen veneeseen. Vene on klassisen kaunista vanhaa mallia, jossa on mahonkipuiset kansipinnat ja sisätilan sohvat ovat valkoista nahkaa. Sisällä olisi tilaa ehkä kymmenelle matkustajalle. Kuski peruuttaa veneen ahtaasta Rio de Sant’Elenan kanaalista ulos ja kääntää veneen keulan kohti suurta kanaalia ja Pohjanpalojen kotia.

Jolle istuu mietteläänä veneen takaosassa. Hän kertoo käyneensä varmistamassa joukkueenjohtajalta, että maali kuuluu hänelle. Maali on hänelle tärkeä.

Vene halkoo suuressa kanaalissa matalia mustia aaltoja, joista heijastuvat kanaalinvarren keltaiset valot. Valot valaisevat historiallisia rakennuksia matkan varrella: palatseja, kirkkoja, museoita ja hotelleja. Veneen keinunta nukuttaa Pohjanpalojen lapsen. Catharina siirtää keskustelun maaleista lapsiin. Hän mainitsee, että olisi kiva, jos perheessä olisi enemmän lapsia. Hänellä on itsellään viisi veljeä. Jolle vaikuttaa olevan liian väsynyt heittäytyäkseen kunnolla keskusteluun.

Kello on noin yhdeksän illalla, kun vene saapuu laituriin San Polon kaupunginosassa. Hyvästelemme ja sovimme kahden seuraavan päivän tapaamisista.

Catharina kertoo myöhemmin, että Jolle on vatvonut menettämänsä maalia pitkään. Ensin kotiin saapumisen jälkeen, sitten nukkumaan mennessä ja vielä seuraavana maanantai-aamuna. Jolle on soittanut pelin jälkeen illalla isälleen, kuten hän on tehnyt aina otteluiden jälkeen siitä lähtien, kun hän alkoi pelata ulkomailla. He ovat puhuneet maalista ja kummallisesta säännöstä, joka määrittelee, kenelle maali merkitään.

Pelin jälkeisenä tiistaina kulutan aikaa odotellessani tapaamista Jollen kanssa. Joulukuun alkupuolella Venetsia ei ole niin täynnä turisteja kuin muina vuodenaikoina. Kesän turistitulvaan verrattuna kaupunki on hiljainen. Rialton kalatorilla Campo della Pescarialla kauppa käydään ehkä hieman verkkaisesti. Merenelävien valikoima näyttää ylenpalttiselta suomalaisesta näkökulmasta: jäillä täytetyissä laatikoissa on muun muassa ostereita, äyriäisiä ja erilaisia simpukoita.

Torin läheltä löydän pienen bacaron eli baarin, joka tarjoilee viinin lisäksi cicchetti-annoksia. Ne ovat venetsialaisia suupaloja: leipäpaloja, joiden päällä on esimerkiksi juustoa, kalaa tai leikkelettä. Tilaan Bacaro aea Pescariassa -nimisessä

baarissa lasillisen valkoviiniä ja yhden perinteisen cicchetton, baccalà mantecaton, joka on valmistettu kuivatusta turskastasta. Tilauksesta saan hyvän tekosyyn jututtaa baarimikkoa. Hän näyttää hytisevän kylmästä. Baarin ovi ja ikkunat ovat auki. Kerron, että olen kirjoittamassa kirjaa Jollesta.

Baarimikko Denis Piacchion silmät kirkastuvat. Hän paljastuu Venezian kannattajaksi, eikä ihan tavalliseksi sellaiseksi, vaan intohimoisimpien ultrakannattajien joukkoon kuuluvaksi. Hän on ollut myös sunnuntain pelissä, jossa oli hänen mielestään karmean kylmä sää.

Hän näyttää innostuneena ja ehkä hieman ylpeänäkin baarin ulkoseinään kiinnitettyjä ultrakannattajien tarroja. Piacchio kuuluu Brigade Lagunari -kannattajaryhmään, joka seisoo stadionin eteläpäädyssä jokaisessa kotiottelussa. ”Joel on joukkueen paras pelaaja. Hän on todella tärkeä Venezialle. Mutta hän ei saa tarpeeksi tukea muilta pelaajilta”, Piacchio sanoo.

Sitten hän rupeaa näyttämään kuvia edellisen kevään nousujuhlista San Marcon aukiolla ja seuraavan päivän veneparaatista, kun satamäärin veneitä seurasi suuressa kanaalissa gondoleita, jotka kuljettivat Venezian joukkuetta. Venezia FC:n nousu takaisin pääsarjaan oli tunteellinen ja merkittävä hetki kannattajille. Piacchio herkistyy. ”Se oli uskomaton kokemus”, hän sanoo.

Kiittelen Piacchiota keskustelusta ja varmistan, että hänelle on ok, jos mainitsen hänet kirjassa. ”Totta kai.”

Jollen harjoitukset ovat päättyneet puoliltapäivin Venezian harjoituskeskuksessa. Iltapäivällä kahdelta tapaamme San Polon aukiolla. Jollen pitää hakea ensin puku läheisestä pesulasta ja viedä se kotiin. Illalla hänellä on ohjelmassa seuran sponsoreilleen järjestämä tilaisuus, johon myös pelaajat

osallistuvat. Ehdimme kävellä vain minuutin ennen pysähdystä. Matkalla pesulaan Jolle tunnistetaan kadulla, ja Venezian fani pyytää häntä yhteiskuvaan. Se ei ole ongelma.

Tällaista on Jollen arki Venetsiassa. Hänet tunnistetaan joka paikassa. Mutta joka kerta hän suhtautuu yhtä kohteliaasti faneihin ja paikallisiin, jotka pyytävät nimikirjoituksia. Siinä on yksi syy, miksi hän on Venetsiassa niin rakastettu.

Jolle palaa sunnuntaina menettämänsä maaliin. Hän on sitä mieltä, että ilman hänen kosketustaan pallo ei olisi koskaan mennyt maaliin tai toisin sanoen, kukaan ei voi varmasti sanoa, että pallo olisi mennyt maaliin ilman sitä kosketusta. Hän huomauttaa, että Comon maalivahti reagoi hänen kosketukseensa eikä jatkanut samaa liikettä, joka alkoi laukauksen hetkellä.

Jolle on puhunut Venezian urheilutoimenjohtajalle maalista. Nyt seuran johto pyytää Italian liigalta, että maali merkittäisiin suomalaishyökkääjälle. ”Sanoin, että sillä on iso merkitys.”

Maaleilla on hänelle taloudellista mutta myös muuta merkitystä. Jolle saa ensimmäisellä Serie A -kaudellaan bonuksen jokaisesta maalista 10 000 euroa verojen jälkeen. Ja lisäksi päälle tulevat sponsorien bonukset maaleista. Hän muistelee, että henkilökohtaisessa kenkäsovimuksessa kenkävalmistaja Mizunon kanssa olisi tuhannen euron bonus maalista ja joissain muissakin sopimuksissa on maalibonus.

”Sillä maalilla sain ostettua yhden ruokapöydän lisää.”

Jolle ja hänen vaimonsa ovat ostaneet Etelä-Helsingistä Eiran kaupunginosasta uuden kodin, jota remontoidaan parhaillaan. Maaliskuussa 2025 kaiken pitäisi olla valmista.

”Kuuden maalin jälkeen Venezia joutuu maksamaan bonuksen Leverkuseniin”, Jolle sanoo. Se bonus on seurausta

siirtosopimuksesta, kun Venezia osti Jollen Leverkusenilta kesällä 2022.

Jollen mukaan Venezia tuskin viitsisi vääntää maalin omistajuudesta samalla tavalla, jos sitä vaatisi itselleen joku muu kuin hän. Venezia ymmärtää hyvin, mikä merkitys maalilla on suomalaishyökkääjälle, joka on pelannut ennen Como-peliä neljä peliä maaleitta. ”Itseluottamuksen kannalta maali on hyvin merkittävä asia. Maalista tulee helpottunut tunne. Kieltämättä muutaman pelin jälkeen, kun ei ole tehnyt maalia ja saa maalin, nousee itseluottamus taas paljon korkeammalle. Pieni pomppu voi muuttaa monta asiaa.”

Ja yhdellä numerolla voi olla paljonkin merkitystä. Kuu-della maalilla Jolle olisi sillä hetkellä Serie A:n viidenneksi paras maalintekijä. ”Viidellä maalilla olisi siitä yhden maalin päässä”, hän sanoo. ”Itseluottamukselle se on tärkein asia. Taloudellisesti se ei ole iso asia. Voisin maksaa jollekin, että saan sen maalin. Numerot merkitsevät. Neljätöistä peliä ja viisi maalia on eri asia kuin neljätöistä peliä ja neljä maalia.”

”Katsotaan nyt, mitä liiga päättää. Tiedän, että Italiassa on välillä tapana suosia italialaisia. Nuoren italialaisen maalin-tekijän maalia ei ehkä haluta siirtää vanhalle suomalaiselle.”

Kuljemme kohti suuren kanaalin ylittävää Rialto-siltaa. Vuonna 1591 valmistunut valkoinen kivisilta on vanhin neljästä sillasta, jotka ylittävät suuren kanaalin, Canal Granden. Rialton silta on Venetsian kuvatuimpia paikkoja. Sen edustalla Jolle ja muu Venezian joukkue juhlivat sarjanousua gondolien kyydissä kesäkuussa 2024.

Jolle harppoo ylös Rialton askelmia. 59 porrasaskelmaa keskeltä siltaa ylös ja 59 askelmaa alas. Venetsialaiset ovat tottuneita kävelemään joka paikkaan kaupungissaan, ja askelten tahti on yllättävän nopea. Jolle on sovittanut askeleensa

paikalliseen rytmiin. Venetsiassa on 150 kanaalia ja 400 siltaa ja kaupungissa on käytännössä pakko kävellä joka paikkaan. Jos astelisimme pari korttelia sivuun, olisi matkan varrella Corte Seconda del Milion -niminen sisäpiha, jossa asui legendaarinen tutkimusmatkailija Marco Polo 1200-luvulla. Jokainen askel Venetsiassa on askel historian ja kulttuurin jättäneiden jalanjäljillä.

Jolle toteaa, että isossa kuvassa on tietenkin ihan sama, kuka maalin on tehnyt. Hänelle se maali on täysin henkilökohtainen asia. ”Näin kentän ulkopuolella maaleilla on merkitystä hyökkääjälle.”

Käännymme Rialton sillan jälkeen vasemmalle ja kävelemme kohti Venice M’art -hotellia Cannaregion kaupunginosassa. Hotelli on yksi Jollen lempipaikoista Venetsiassa. Sen ulkoterasi on suuren kanaalin äärellä. Jolle asui hotellissa kolme ensimmäistä viikkoa Venetsiaan muuton jälkeen kesällä 2022.

”Pohja! Come stai?” Nainen kadulla tervehtii Jollea ja kysyy, mitä kuuluu.

”Ciao! Bene, bene, e tu?” Kaikki hyvin, vastaa Jolle ja kysyy myös, mitä kuuluu.

Jollessa on suomalaiselle jalkapalloilijalle harvinaista tähtipelaajan auraa. Se näkyy siinä itsevarmuudessa, miten hän kohtaa ihmisiä ja miten venetsialaiset kohtaavat hänet. Hän kävelee kuin tähtipelaaja, mutta se ei tarkoita, että hän suhtautuisi muihin ihmisiin mitenkään ylenkatsovasti. Hänellä on sosiaalista älykkyyttä ja nöyryyttä kohdella kaikkia ihmisiä yhtä kunnioittavasti. Ja toisaalta hän vaikuttaa pitävän saamastaan huomiosta. Ylimielinen hän ei ole lainkaan, vaikka ehkä hänen äärimmäinen itseluottamuksensa on joskus tai ehkä useinkin sellaiseksi tulkittu.

Jollen tuntevan henkilön mukaan hän on omaksunut hyvin italialaisen käyttäytymisen koodiston. La bella figura on italialaisille ominainen tapa elää ja olla tekemisessä toistensa kanssa. Se tarkoittaa, että käyttäytymisessä on arvokkuutta, kohteliaisuutta, vieraanvaraisuutta ja kunnioitusta ympäristöä kohtaan.

La bella figura on myös yksi syy, miksi italialaiset ovat niin tyylikkäitä. Hyvin pukeutuminen on toisten ihmisten kunnioittamista ja hyvän vaikutelman antaminen ulkonäöllä on tärkeää. Olisi noloa antaa päinvastainen vaikutelma, la brutta figura. La bella figuran omaksuminen kertoo Jollesta, että hänellä on älykkyyttä navigoida sisään erilaisiin kulttuurisiin. Se kyky on eittämättä auttanut häntä matkalla jalkapallomaailman huipulle.

Jollesta ei tullut aivan sellaista huippupelaajaa kuin hänestä hurjimmissa visioissa odotettiin. Ikäluokkansa parhaasta suomalaisjalkapalloilijasta odotettiin ehkäpä suomalaisten jalkapallolegendojen Jari Litmasen tai Sami Hyypiän kaltaista maailmanluokan pelaajaa. He voittivat kolmekymmentä ja kaksikymmentä vuotta sitten Mestarien liigan eurooppalaisissa suurseuroissa Ajaxissa ja Liverpoolissa. Nykyään suomalaisen pelaajan on entistä vaikeampaa nousta aivan maailmanluokan tähdeksi. Kilpailu jalkapallon huipulla on yksinkertaisesti nykyään paljon kovempaa kuin Litmasen ja Hyypiän aikana.

Maailmanluokan pelaajaa Jollesta ei tullut, vaikka hänellä on huippuluokan kyky tehdä maaleja. Esteeksi nousivat lukuisat loukkaantumiset. Mutta silti Jollen ura on suomalaisesta näkökulmasta hyvinkin ainutlaatuinen. Hän on tehnyt valtavasti maaleja kolmessa eri maassa: Saksassa, Turkissa ja Italiassa. Hän on voittanut yhdessä maassa sarjan maalipörssin,

ollut kahdessa maassa sarjan maalipörssin kärkisijoilla ja pelannut kahdessa Euroopan arvostetuimmista pääsarjoista, Saksan Bundesliigassa ja Italian Serie A:ssa.

Ja lopulta hän on Italiassa noussut pelaajana asemaan, johon vain hyvin harva suomalainen jalkapalloilija on urallaan yltänyt. Hän on tähtipelaaja ja paikallinen supertähti. Italiassa hän on viimein saavuttanut sen aseman, statuksen, jonka hänen odotettiin saavuttavan vuosia aiemmin Saksassa.

Ja italialaisesta näkökulmasta katsottuna Jolle on myös poikkeuksellinen pelaaja. Hän on perinteikkään jalkapalloseuran ensimmäinen ulkomainen kapteeni, joukkueensa suurin tähti ja ennen kaikkea selvästikin koko kaupungin rakastama henkilö.

Kolmannella kaudellaan Venetsiassa Jolle on jo seuran kaikkien aikojen paras ulkomainen maalintekijä. Kovin kaukana ei olla siitä, että häntä voisi kutsua Venezia FC:n seura-legendaksi. Tai ehkä hän on jo sitä. Legendaksi kaiketi voi kutsua pelaajaa, joka on jättänyt jäljen ympäristöönsä ja josta puhutaan vielä vuosia pelien jälkeen.

Istumme suuren kanaalin äärellä ravintolan terassilla ja puhumme siitä, miten edellisenä kesänä Venezian sarjajousun jälkeen liikkui huhuja, joiden mukaan hän voisi siirtyä johonkin suurempaan seuraan Italiassa. Konkreettisia ehdotuksia ei kuitenkaan silloin tullut.

”Isoin asia minulle oli rooli, joka minulla on täällä. Missään muussa Serie A -seurassa en olisi saanut tällaista roolia. Minulle sanottiin koko ajan täällä, että olen tärkein pelaaja ja että minulla on iso merkitys koko joukkueen pelille.”

Hän sanoo olevansa otettu Il Doge -lempinimestään. ”Se on hieno kunnianosoitus faneiltamme. Olen jättänyt jonkin-

laisen jäljen kaupunkiin. Se on sitten eri asia, kuinka kauan minut muistetaan täällä.”

Jolle sanoo ihmetelleensä sitä, miten paikallinen media kysyi kuukausi aiemmin Venezian urheilutoimenjohtajalta, oliko seura aikeissa myydä Jollen talvella.

”Ajatus kuulosti minusta hullulta. Urheilutoimenjohtajamme vastasi vain, että Jolle on joukkueen kapteeni ja tärkeimpiä pelaaja eikä hän ole lähdössä mihinkään. Kuulostaisi hullulta, että joukkueen kapteeni vaihtaisi seuraa kesken kauden, oli seurassa sitten mikä tilanne tahansa. Miksi kapteeni lähtisi pois kesken kauden?”

Sen jälkeen Jolle toteaa, että Italiassa asiat toimivat vähän eri tavalla kuin muualla. ”Jos seura haluaa myydä pelaajan, se saa kyllä myytyä pelaajan”, hän sanoo.

Venezian seurajohdon yritys taivutella Italian liiga merkitsemään Como-ottelun maalin Jollelle epäonnistuu. Jollen maalialdo pysyy neljässä maalissa. Sen jälkeen hän pelaa vielä maaleitta Juventusta, Cagliariaria ja Napolia vastaan. Maaliton jakso venyy kahdeksaan otteluun.

Tammikuun 2025 alussa Jollen joukkuekaveri Veneziassa, Suomen maajoukkueen maalivahti Jesse Joronen sanoo Jolelle, että tämän kannattaisi soittaa hänen pelaaja-agentilleen. Joronen ei halua sanoa sen enempää. Kehotus on yllättävä. Joronen on selvästi kuullut jotain, minkä hän haluaisi Jollen kuulevan itse ilman välikäsiä.

Jolle sattuu tuntemaan Jorosen agentin ja soittaa tälle pian. Jolle kuulee shokkitiedon: Venezian urheilutoimenjohtaja on halukas myymään Jollen.

Jalkapallomaailma näyttää oikullisuutensa Venezian kapteenille ja joukkueen symbolille, kun hän päätyy kaupan käynnin kohteeksi. Se tulee shokkina myös kannattajille.

On aika pakata laukut ja irtisanoa asunnon vuokrasopimus.
Kapteeninnauha siirtyy jollekin toiselle pelaajalle.

Il Doge jatkaa matkaansa Sisilian saarelle.

Lempinimi jää elämään. Ja ehkä tulee vielä uusia lempinimiä.

**Mitä vaatii tie maailman kilpailluimman
urheilulajin huipulle ja perinteisen
italialaisseuran tähtipelaajaksi?
Äärimmäistä määrätietoisuutta ja
suomalaiselle harvinaista karismaa.**

Joel Pohjanpalo oli kaksikymmentä vuotta sitten lapsitähti, jolta pyydettiin nimikirjoituksia jo alakouluiässä. Teini-ikäisenä hänestä odotettiin suomalaisen jalkapallon seuraavaa suurta tähtipelaajaa. Polusta huipulle tuli todella kivikkoinen.

Vasta nyt 30-vuotiaana Pohjanpalo on saanut Italiassa sen arvostuksen, jonka hän olisi voinut taitojensa puolesta saada jo aiemmin. Pohjanpalo joutui toipumaan lukuisista loukkaantumisista, joista yksi vaaransi hänen koko peliuransa – ennen kuin hänestä tuli todellinen tähtipelaaja.

Pohjanpalo kertoo tarinassaan avoimesti, millaisia henkisiä ja fyysisiä ominaisuuksia huipulla vaaditaan ja mitä hän on oppinut ammattilaisjalkapallon raa'asta maailmasta.

